

НАС ЗАПРОШУЮТЬ

Phénix (журнал виходить щомісяця)

Редактор: **Denis Blondel**, 19 rue de Rome, F-94510 La Queue en Brie, France (Франція)
(denisblondel@wanadoo.fr)

Статті надсилати на адреси :

- ортодоксальні задачі - **Jean Morice**, 8 rue des Mariniers, F-75014 Paris
- етюди - **Alain Pallier**, La Mouzinière, F-85190 La Génétouze
- казки - **Christian Poisson**, 17 rue de la Porte Gellée, F-44200 Nantes
(christian.poisson@free.fr)

Оригінальні роботи слід надсилати на адреси:

- ♠2 - **Philippe Robert**, 11 boulevard Arago, F-75013 Paris (ph.robert.chess@wanadoo.fr)
- ♠3, ♠n - **Garen Yacoubian**, 75 impasse de la Râpe, F-74100 Vétraz-Monthoux
- етюди - **Daniel Capron**, 32 rue du Javelot, Appartement 210, F-75013 Paris
(dcapron@iname.com)
- ретро аналіз - **Thierry Le Gleuher**, 34 rue Lignière, F-37540 Saint Cyr sur Loire
(thierry.le_gleuher@club-internet.fr)
- кооперативні мати - **Laurent Riguet**, 62 avenue Jean Cocteau, F-45330 Malesherbes
(lriguet@wanadoo.fr)
- зворотні мати - **Yves Tallec**, 23 rue Fantin-Latour, F-75016 Paris
- казкові задачі на зворотній і рефлексний мати (пати) - **Maryan Kerhuel**, 52 bvd de la République, F-78000 Versailles (verk@club-internet.fr)
- інші казкові задачі - **Jacques Dupin**, 17 rue des Platanes, F-76610 Le Havre
(jacques.dupin2@wanadoo.fr)

Diagrammes (журнал виходить раз в три місяці)

Редактор і видавець : **Claude Wiedenhoff**, 22 rue Schlittweg - Ottersthal, F-67700 Saverne , France (Франція) (cl.wied@infonie.fr)

Оригінальні роботи слід надсилати на адреси:

- ♠2 - **Abdelaziz Onkoud**, 8 square Molinre, n°3425, F-93240 Stains
- ♠3, ♠n - **Olivier Schmitt**, 119 avenue des Acacias, F-83140 Six-Fours
- етюди і казкові задачі - **Olivier Ronat**, 2 rue Mehl, F-59800 Lille
- ретро аналіз - **Henri Nouguier**, 276 chemin de Saquier, F-06200 Nice
- кооперативні і зворотні мати - **Yves Tallec**, 23 rue Fantin-Latour, F-75016 Paris

Quartz (журнал виходить раз в три місяці)

Редактор : **Paul Răican**, Frasinului 2/E/2, RO-8800 Tulcea, Romania (Румунія)

Оригінальні роботи надсилати :

- ♠n (n>2), ретро аналіз, казкові задачі, етюди - **Paul Răican**, Frasinului 2/E/2, RO-8800 Tulcea (parquaz1@hotmail.com)
- кооперативні і зворотні мати - **Ion Murărasu**, Calea Natională 29,29/C/1, RO-6800 Botosani (imurarasu@yahoo.com)

«Chess Leopoldis»

№3, April - May 2006

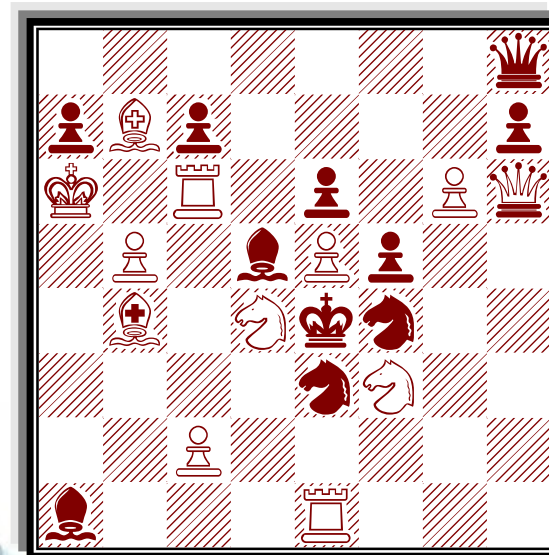
Приватне видавництво:

(032) 272 – 43 – 57

Богданов Євгеній Михайлович

вул. Меретина 10, кв. 11, Львів – 16, 79016, Україна
embogdanov@mail.ru, embogdanov@km.ru

наклад 120 примірників

Шаховий
Леополіс
№3

квітень – травень 2006

Сьогодні в номері:

Додаткові приклади виконання тем 8WCCT	2
Аналітичний огляд (продовження)	4
2. Рідкісні форми організації гри в шаховій задачі	4
2.1. Організація гри у вигляді піраміди	4
2.2. Тема накопичення ігрових варіантів	6
2.3. Тема додавання ігрових варіантів	9
2.4. Львівська форма теми додавання ігрових варіантів ..	10
2.5. Просте об'єднання тем накопичення і додавання	11
2.6. Комбінована форма багатофазної зміни гри	12
2.7. Реалізація тем в формі «задача в задачі»	15
2.8. Тема розділення ігрових варіантів	16
2.9. Інші форми теми розділення ігрових варіантів	17
Друкується вперше: річний конкурс	19
ювілейний конкурс "Львів – 750"	21
ювілейний конкурс "Є.М. Богданов – 55/40"....	23
Нас запрошують	24

Додаткові приклади виконання тем 8WCCT

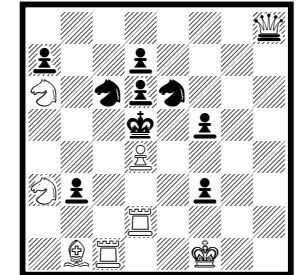
Є.М. Богданов

В "ШАХОВИЙ ЛЕОПОЛІС" №1 я розповів про деякі свої двоходові задачі, які по грі відповідають темі "А" VIII командної першості світу або, які при незначних доповненнях можуть бути легко адаптовані під вказану тему. Звичайно, в моїх книгах можна знайти ще багато інших двоходовок, механізми "повторної загрози" яких, хоча і використовуються для досягнення зовсім іншої мети, але відтворюють і тему 8WCCT. Ось деякі з них.

В задачі № 0117 реалізовані: тема Банного – Ханнеліуса і класична форма теми Ханнеліуса – Богданова. Одночасно в ній є і подвоєна форма теми 8WCCT: мати в рішенні стають перші ходи і мати загроз двох тематичних спроб!

№ 0117 "РЫБАК ПРИМОРЬЯ" - 1972 (виправлення: "РП", 1982)

Початкова гра:	1 ... Scd4 (a)	2. Sb4 (A) #
	1 ... Sed4 (b)	2. Sc7 (B) #
1. Da8 (C)?	Sed4 (b)!	Загроза 2. Sb4 (A) #
1. Dg8 (D)?	Scd4 (a)!	Загроза 2. Sc7 (B) #
1. Te1!	Цугцванг	1 ... Sc ~ 2. Sb4 (A) #
		1 ... Se ~ 2. Sc7 (B) #
		1 ... Scd4 (a) 2. Da8 (C) #
		1 ... Sed4 (b) 2. Dg8 (D) #
1 ... b2	2. La2 #	
1 ... f2	2. Dh1 #	
1 ... f4	2. Le4 #	

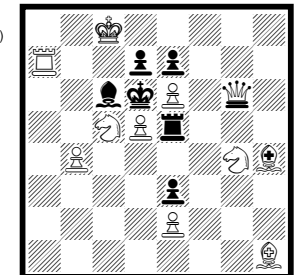

8 + 9 = 17 # 2 *vv

В роботі № 0118 темі 8WCCT відповідає лише один з двох механізмів "повторної загрози". Ця задача в моїх книгах розглядалась, як приклад виконання компактних форм тем Банного – Богданова і Рухліса.

№ 0118 "КИНЕСКОП" - 1969 (виправлення: "SUOMEN SHAKKI", 1996)

Початкова гра:	1 ... Td5	2. Se4 #
	1 ... Te6	2. Lg3 #
1. Lg3?	Ld5!	
1. Ta6 (A)?	Te4!	Загроза 2. Sb7 (B) #
1. Dd3!	Цугцванг	1 ... L ~ 2. Sb7 (B) #
		1 ... Ld5! 2. Ta6 (A) #
		1 ... T ~ 2. Se4 #
		1 ... Td5! 2. Lg3 #
		1 ... Te6! 2. dc6 #
		1 ... La8! 2. Td7 #

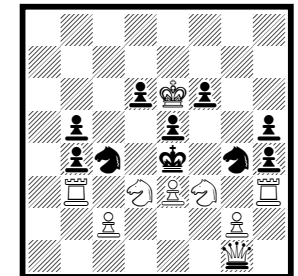

11 + 6 = 17 # 2 *vv

Задача № 0119, в свій час, дала поштовх для створення цілої серії робіт на теми Банного і Ханнеліуса – Богданова. Реалізація теми 8WCCT подібна до вже розглянутої в задачі № 0117. В грі приймають участь і перші ходи, і мати загроз двох тематичних спроб.

№ 0119 "ЛЬВІВСЬКИЙ ЗАЛІЗНИЧНИК", 1968

1. Th4 (A)?	Sce3 (a)!	Загроза 2. Sf2 (B) #
1. Tb4 (C)?	Sge3 (b)!	Загроза 2. Sd2 (D) #
1. De1!	Цугцванг	1 ... Sg ~ 2. Sf2 (B) #
		1 ... Sge3! (b) 2. Th4 (A) #
		1 ... Sc ~ 2. Sd2 (D) #
		1 ... Sce3! (a) 2. Tb4 (C) #
		1 ... f5 2. Sg5 #
		1 ... d5 2. Sc5 #

9 + 10 = 19 # 2 vv

Виконання теми 8WCCT в задачі № 0120 не обійшлося без "грубоців" (кого сьогодні цим здивуєш?), тому першу спробу в рішенні задачі я показую лише у вигляді технічної спроби. Але саме вона є елементом теми командної першості світу. Головний зміст – це тема Богданова – Ричкова, яка поєднана з простою формою теми Салазара і "білими комбінаціями".

№ 0120 "PROBLEMESIS" - 2006

1. Tf6? Te8, Sd1, gf6! Загроза 2. Se5 (A) #

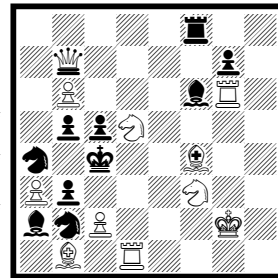
1. Le5 (X)? Lg5! (2. Se5?) Загроза 2. Sd2 (B), Se3 (C), Tg4 (Y) #

1. Td3? bc2! (2. La2?) Загроза 2. Sd2 (B), Se3 (C) #

1. Le3? Lc3! (2. Se3?) Загроза 2. Sd2 (B) #

1. Tg4 (Y)! Загроза 2. Le5 (X) #
1 ... Lf ~ 2. Se5 (A) #
1 ... Ld4! 2. Sd2 (B) #
1 ... Lc3! 2. Se3 (C) #1 ... bc2 2. La2 #
1 ... b4 2. Da6 #
1 ... Sc3 2. Se3 #
1 ... Sd3 2. cd3 #

BCY → BC → B → Y! - BC

11 + 10 = 21

2 vv

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Є.М. Богданов

(Продовження. Початок в №2)

2. РІДКІСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРИ В ШАХОВІЙ ЗАДАЧІ

В цьому розділі я спробую розповісти про деякі форми організації гри в ортодоксальних задачах, які чомусь ігноруються більшістю шахових композиторів. Можливо, вони занадто складні або дуже примітивні? Я ж їх вважаю просто цікавими!

До таких форм я відношу, наприклад, *організацію гри в формі:*

- піраміди;
- з накопиченням ігрових варіантів;
- з додаванням ігрових варіантів;
- з розділенням ігрових варіантів або окремих ходів;
- з зміною гри безпосередньо в варіантах (форма "задача в задачі");
- з створенням нетипових форм відомих тем ...

2.1. ОРГАНІЗАЦІЯ ГРИ У ВИГЛЯДІ ПІРАМІДИ

Сенс цієї форми полягає в збільшенні кількості ігрових варіантів від фази до фази в задачі на якое постійне число (арифметична або геометрична прогресія) з таким розрахунком, щоб максимальна їх кількість була, наприклад, в рішенні.

Ця форма гри в задачі має і другу назву: *прогресивна*. Вона проста і може бути легко використана навіть в мініатюрах. Форма сумісна з будь-якими темами і дозволяє створювати нові теми, специфічні тільки для неї.

Ігрові варіанти можуть бути будь-якими і навіть такими, які повторюються від фази до фази без зміни гри на перший хід чорних, зі зміною або з частковою зміною (для три і багатоходових задач). Короткі варіанти в три і багатоходових задачах не розглядаються, а варіанти з різними першими ходами чорних, але з однаковою подальшою грою, об'єднуються в один спільний варіант. Варіанти реалізації загрози можуть бути використані у вигляді тематичних варіантів гри.

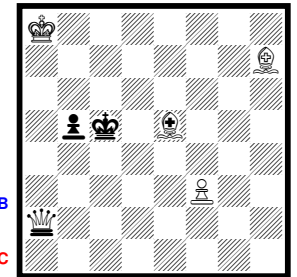
Прикладом такої форми організації гри з зміною кількості варіантів по схемі 1 - 2 - 3 - 4 є задача № 0121. Кількість варіантів в роботі № 0122 змінюється по схемі « усіченої » піраміди»: 2 - 3 - 4.

№ 0121 "PT - РЕКЛАМА" - 2004

1. Le4? Kb4! 1 ... b4 2. Da5 (A)+ Kc4 3. Dd5 #

1. Da5 (A)? Kd5! 1 ... Kc4 2. Dc3+ Kd5 3. Lg8 (B) #
1 ... Kc6 2. Dc7+ Kd5 3. Lg8 (B) #1. Da6 (C)? Kc4! 1 ... b4 2. Ld3 загроза 3. Dd6, Db5 #
2 ... Kd5 3. Dd6 #
1 ... Kb4 2. Lg8 (B) Kc5 3. Dd6 (D) #
1 ... Kd5 2. Dd6 (D)+ Kc4 3. Lg8 (B) # BD ⇔ DB1. Lg8 (B)! 1 ... b4 2. Dc4+ Kb6 3. Lc7 #
1 ... Kb4 2. Da6 (C) Kc5 3. Dd6 #
1 ... Kc6 2. De6+ Kc5 3. Dd6 #
1 ... Kb6 2. Da7+ Kc6 3. Dc7 #

1 → 2 → 3 → 4

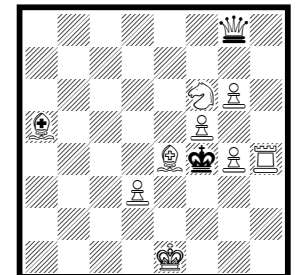
5 + 2 = 7

3 vv

№ 0122 "КІНЕСКОП" - 1968

1. Sh5 (A)? Kg5 (a)! 1 ... Ke5 (b) 2. Dd5 #
1 ... Ke3 (c) 2. Lb6 #1. Dh8? Ke5 (b)! 1 ... Kg5 (a) 2. Ld2 (B) # BC ⇔ CB
1 ... Ke3 (c) 2. Sd5 (C) #
1 ... Kg3 2. Lc7 (D) #1. Dd8! Цугцванг 1 ... Kg5 (a) 2. Sd5 (C) #
1 ... Ke5 (b) 2. Lc7 (D) #
1 ... Ke3 (c) 2. Ld2 (B) #
1 ... Kg3 2. Sh5 (A) #

2 → 3 → 4

10 + 1 = 11

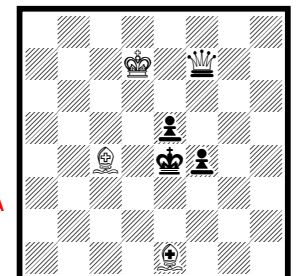
2 vv

В трьох головних фазах гри задачі № 0123 збільшення варіантів здійснюється згідно формули: $N = 2^{M-1} + K$,

де N - кількість варіантів в відповідній фазі гри;
M - умовний номер фази, починаючи від 1;
K - кількість додаткових (на ті самі ходи чорних) варіантів, які повторюються у всіх тематичних фазах.

При використанні цієї формули (при K=0) кількість варіантів в тематичних фазах задачі може бути такою: 1 - 2 - 4 - 8 ... Цю схему організації гри ми вже зустрічали в роботі № 0072.

№ 0123 "РОБІТНИЧА ТРИБУНА" - 1984

1. Ld2 (A)? Kf3! 1 ... f3 2. De6 (B) загроза 3. Dg4 #
2 ... Kd4 3. Dd5 #1. Le2? Ke3! 1 ... f3 2. Df3+ Kd4 3. Lf2 #
1 ... Kd4 2. Dc4+ Ke3 3. Dd3 #1. De6 (B)! Цугцванг 1 ... f3 2. Ld2 (A) загроза 3. Dg4 #
2 ... Kd4 3. Dd5 #
1 ... Kd4 2. Dd5+ Ke3 3. Dd3 #
1 ... Ke3 2. De5+ Kf3 3. De2 #
1 ... Kf3 2. Dh3+ Ke4 3. Dd3 #

4 + 3 = 7

3 vv

В шаховій композиції є багато різних тем, які використовують таку форму гри. Однією з найпростіших є «тема накопичення ігрових варіантів».

2.2. ТЕМА НАКОПИЧЕННЯ ІГРОВИХ ВАРІАНТІВ

По суті - це одна з форм шахової задачі. Тому її можна називати і формою, і темою. Її зміст полягає в наступному: *в задачі є гра в формі піраміди, але в кожному подальшій фазі переноситься варіант з попередньої фази (за першим ходом чорних).*

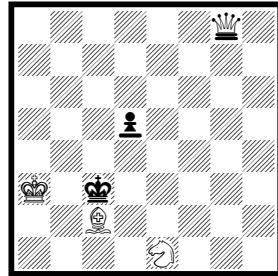
Схема гри класичної (простой) форми цієї теми для трифазної задачі виглядає так:

Перша фаза:	1 ... a
Друга фаза:	1 ... a + b
Третя фаза:	1 ... a + b + c

Прикладом чотирифазної реалізації цієї теми без зміни гри в більшості варіантів є задача № 0124, а з частковою зміною гри - № 0125.

№ 0124 “ВІННИЦЬКА ГАЗЕТА” - 2001

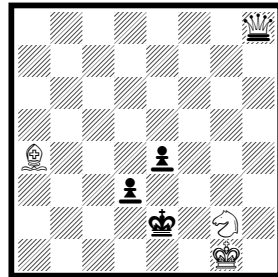
1. Df8?	Kd2!	1 ... Kd4	2. De7	Kc3 (Kc4)	3. Db4 #
1. Dg5?	Kc4!	1 ... Kd4	2. De7	Kc3 (Kc4)	3. Db4 #
		1 ... d4	2. Da5+	Kc4	3. Ld3 / Lb3 #
1. De8?	Kc4!	1 ... Kd4	2. De7	Kc3 (Kc4)	3. Db4 #
		1 ... d4	2. De2	d3	3. Dd3 #
		1 ... Kd2	2. Kb2	d4	3. Sf3 #
1. De6!		1 ... Kd4	2. De7	Kc3 (Kc4)	3. Db4 #
		1 ... d4	2. De2	d3	3. Dd3 # (2 ... Kd4?)
		1 ... Kd2	2. Kb2	d4	3. Sf3 #
		1 ... Kc4	2. Db6	Kc3	3. Db4 #
			2 ...	d4	3. Dc6 # (3 ... Kd4?)

4 + 2 = 6 # 3 v ...

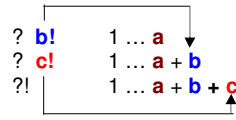
№ 0125 “КІНЕСКОП” - 1968

Початкова гра:		1 ... Kd2	2. Db2 #
1. Df6?	e3!	1 ... Kd2	2. Db2 #
		1 ... d2	2. Df1 #
1. Dh4?	e3!	1 ... Kd2	2. De1 #
		1 ... d2	2. De4 #
		1 ... Kf3	2. Ld1 #
1. De5!	Цугцванг	1 ... Kd2	2. Db2 #
		1 ... d2	2. De4 #
		1 ... Kf3	2. Ld1 #
		1 ... e3	2. De3 #

4 + 3 = 7 # 2 *vv

Повна форма теми накопичення ігрових варіантів відрізняється від простої лише тим, що *спростування кожної тематичної спроби стає ігровим варіантом в подальших фазах.* Її найпростіша трифазна схема гри є такою:

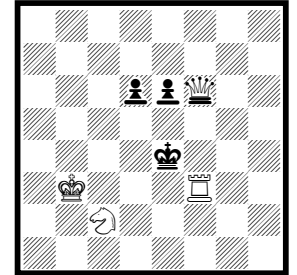

Найпростішими прикладами реалізації повної форми теми можуть бути задачі № 0126 і № 0127. Роботи № 0128 і № 0129 є прикладами втілення теми в чотириходовках. Приємним доповненням в роботі № 0128 є удаваний слід 1. Sb7? з зміною гри, а в № 0129 тема реалізована з додатковим використанням сучасних ідей. Триходовка № 0130 є прикладом можливості втілення теми з грою «казкових» фігур.

Головною фазою для для будь-якої з форм теми накопичення ігрових варіантів може бути або рішення задачі, або удаваний слід, як це зроблено, наприклад, в роботі № 0131.

№ 0126 “ПОГРАНИЧНИК НА ТИХОМ ОКЕАНЕ”, 1972

1. Kc4?	d5 (a)!	загроза	2. Df4 (A), Te3 (B), Tf4 #
1. Sb4?	e5 (b)!		1 ... d5 (a) 2. Df4 (A) #
1. Dc3?	Kd5 (c)!		1 ... d5 (a) 2. De3 #
			1 ... e5 (b) 2. Dd3 #
1. Tc3!	Цугцванг		1 ... d5 (a) 2. Te3 (B) #
			1 ... e5 (b) 2. Df3 #
			1 ... Kd5 (c) 2. Dd4 (D) #
1. Tf2?	Kd5 (c)!	загроза	2. Dd4 (D) #

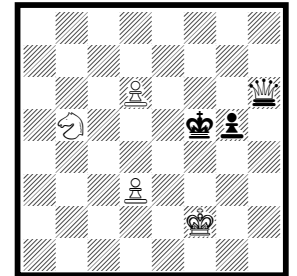

4 + 3 = 7 # 2 v ...

+ комбінована форма теми Домбровскіса ...

№ 0127 “РОБІТНИЧА ТРИБУНА” - 1982

1. d7?	g4 (a)!	Загроза	2. d8 = D!	Загроза	3. D8 x g5 #
1. Kg3 (A)?	Ke5 (b)!	1 ... g4 (a)	2. Sc7 (C)	Ke5	3. Df4 #
1. Ke3 (B)?	Kg4 (c)!	1 ... g4 (a)	2. Sd4+	Ke5	3. De6 #
		1 ... Ke5 (b)	2. Sc7 (C)	~	3. De6 #
1. Sc7 (C)!		1 ... g4 (a)	2. Kg3 (A)	Ke5	3. Df4 #
		1 ... Ke5 (b)	2. Ke3 (B)	~	3. De6 #
		1 ... Kg4 (c)	2. Dh7	Kf4	3. De4 #
	1 ... Kf4		2. De6	g4	3. Df6 #

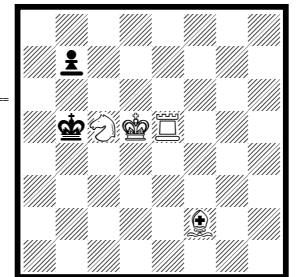

5 + 2 = 7 # 3 v ...

+ тема Банного – Богданова – Салазара

№ 0128 “10-й меморіал Т.Х. АМИРОВА” - 2001, 1 – 8 приз

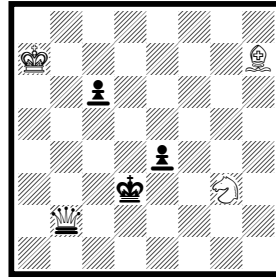
1. Sb7?	Kb4!	1 ... Ka4	2. Kc4	Ka3	3. Te2 (A)	Ka4	4. Ta2 #
		1 ... Ka6	2. Sd6	Ka5	3. Te4	Ka6	4. Ta4 #
1. Te3?	Ka5 (b)!	1 ... Kb6 (a)	2. Lg3	Ka5	3. Tb3	b6	4. Le1 #
					3 ...	b5	4. Lc7 #
			2 ...	Kb5	3. Tb3+	Ka5	4. Le1 #
			2 ...	Ka7	3. Lc7	Ka8 (b6, b5)	4. Ta3 #
1. Te1?	Kb4 (c)!	1 ... Kb6 (a)	2. Lg3	Ka5	3. Tb1	b6	4. Le1 #
					3 ...	b5	4. Lc7 #
			2 ...	Kb5	3. Tb1+	Ka5	4. Le1 #
			2 ...	Ka7	3. Lc7	Ka8 (b6, b5)	4. Ta1 #
		1 ... Ka5 (b)	2. Tb1	b5	3. Kc6	b4	4. Ta1 #
1. Te2 (A)!	1 ... Kb6 (a)	2. Lg3	Ka5	3. Tb2	b6	4. Le1 #	
				3 ...	b5	4. Lc7 #	
		2 ...	Kb5	3. Tb2+	Ka5	4. Le1 #	
		2 ...	Ka7	3. Lc7	Ka8 (b6, b5)	4. Ta2 #	
BC ⇔ CB	1 ... Ka5 (b)	2. Tb2 (B)	b5	3. Kc6	b4	4. Ta2 (C) #	
BD ⇔ DB	1 ... Kb4 (c)	2. Ta2 (C)	Kb5	3. Tb2 (B)+	Ka5	4. Le1 (D) #	
		2 ...	b6	3. Le1 (D)+	Kb5	4. Tb2 (B) #	

4 + 2 = 6 # 4 vvv

№ 0129 “РОБІТНИЧА ТРИБУНА” - 2000, 1^й приз

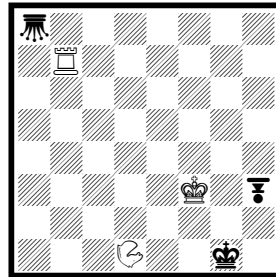
1. Db3?	Kd4!	1 ... Kd2	2. Le4 (A)	Ke1	3. Dc2	c5	4. De2 #
			2 ...	c5	3. Dd3+	Kc1	4. Dc2 #
					3 ...	Ke1	4. De2 #
1. Le4 (A)? Ke3 (c)!							
1. Sf1 (B)? Kc4 (a)!							
1. Sf5?	c5 (b)!	1 ... Kc4 (a)	2. Lg8+	Kd3	3. Lb3	c5 (e3)	4. Dc2 #
1. Kb6?	Ke3 (c)!	1 ... Kc4 (a)	2. Le4 (A)	c5	3. Da3	Kd4	4. Dc5 #
		1 ... c5 (b)	2. Sf1 (B)	Kc4	3. Lg8+	Kd3	4. Dd2 #
1. Se4!	Цугцванг	1 ... Kc4 (a)	2. Dc3 (Y)+	Kd5	3. Lf5 (X)	c5	4. Dc5 #
			2 ...	Kb5	3. Sd6+	Ka4	4. Lc2 #
		1 ... c5 (b)	2. Lf5 (X)!	Kc4	3. Dc3 (Y)	Kb5	4. Ld7 #
					3 ...	Kd5	4. Dc5 #
XY ⇔ YX & XZ ⇔ ZX							
		2 ...	Ke3	3. Dd2 (Z)	Kf3	4. Df2 #	
		1 ... Ke3 (c)	2. Dd2 (Z)+	Kf3	3. Lf5 (X)	c5	4. Df2 #

4 + 3 = 7 # 4 v ...

№ 0130 “РОБІТНИЧА ТРИБУНА” - 2000, 1 – 2 приз

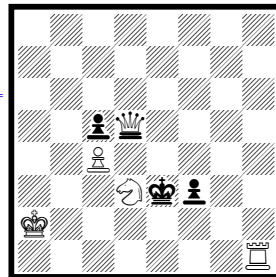
1. Kg3 (A)?	Kf1!						
1. Tb1 (B)?	BPg2 (a)!						
1. Nc3 (C)?	Kh2 (b)!	1 ... Kh1	2. Kg3 (A)	Gc6	3. Tb1 #		
			2 ...	BPg2	3. Th7 #		
1. Nf5?	BPg2 (a)!	1 ... Kh2 (b)	2. Tb1 (B)!	BPg2 (Gg2)	3. Th1 #		
1. Na7?	Gc6 (c)!	Загроза	2. Tb1 (B)+	Kh2	3. Ng4 (D) #		
			1 ... BPg2 (a)	2. Nc3 (C)+	Kf1	3. Tb1 (B) #	
				2 ...	Kh2 (Kh1)	3. Th7 #	
			1 ... Kh2 (b)	2. Ng4 (D)+	Kg1 (Kh1)	3. Tb1 (B) #	
1. Ng7 !!							
		1 ... BPg2 (a)	2. Na4+	Kf1	3. Tb1 (B) #		
			2 ...	Kh2 (Kh1)	3. Th7 #		
		1 ... Kh2 (b)	2. Ne8 (E)+	Kg1 (Kh1)	3. Tb1 (B) #		
		1 ... Gc6 (c)	2. Tb1 (B)+	Kh2	3. Ne8 (E) #		
		1 ... Kh1	2. Tb1 (B)+	Kh2	3. Ne8 (E) #		

3 + 3 = 6 # 3 v ...

№ 0131 ЮБ. к - с “Н. В. РЕЗВОВУ–80!” - 2001 / 2002, спец. приз

1. Te1 ?	Kd2 !?	2. Kb3?! f2!					
1. De5 ?	Kd3 !?	2. Kb3?! Kd2!	2 ... f2	3. Td1 #			
		1 ... Kd2	2. Sf2 !	Kc2	3. Db2 #		
1. Td1? f2!		1 ... Ke2	2. Se5	Загроза	3. Dd2 / Df3 #		
			2 ...	Kf2 (Ke3)	3. Df3 #		
1. Se1? Kf4!?		2. Th5?! Ke3!	Загроза (Kg3)	3. Df3 #			
		1 ... Ke2	2. Dd3+	Kf2	3. Df3 #		
		1 ... f2	2. Sg2+	Ke2	3. Dd1 #		
1. Sc5? Kf4!?		2. Tg1?! Ke3!	2 ... f2	3. De4 #			
		1 ... Ke2	2. Dd4	f2	3. Dd3 #		
		1 ... f2	2. De4+	Kd2	3. Dd3 #		
		1 ... Kf2	2. De5 (B)	Kg2	3. Dh2 #		
1. Sf2 (D) !!	Цугцванг	1 ... Ke2	2. Sg4	f2	3. Dd1 #		
		1 ... Kf4	2. Sh3+	Ke3	3. Te1 (A) #		
		1 ... Kf2	2. De5 (B)!	Kg2	3. Dh2 #		

5 + 3 = 8 # 3 v ...

Збільшити кількість варіантів гри в головній фазі задачі можна:

- a) збільшуючи кількість фаз (що є бажаним),
- b) збільшуючи кількість варіантів в першій тематичній фазі,
- c) використовуючи декілька спростувань тематичних фаз гри (стиль - “модерн”),
- d) використовуючи різні методи (a ... c) одночасно.

2.3. ТЕМА ДОДАВАННЯ ІГРОВИХ ВАРІАНТІВ

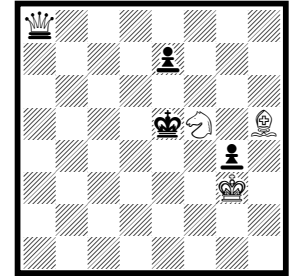
По суті – це також одна з форм організації гри в шаховій задачі. Її зміст полягає в тому, що *в різних тематичних фазах однієї задачі є різні ігрові варіанти, які, всі, без винятку, стають варіантами гри однієї (назвемо її – головною) фази задачі.* Кількість варіантів в складових фазах може бути будь-якою. Зміна гри в головній фазі не є обов'язковою.

Саме така форма теми називається *класичною* або *простою*. Прикладом її використання в задачі може бути чотириходова мініатюра № 0132, в якій гра здійснюється за такою схемою:

*	1 ... a
?	1 ... b + c + d
!	1 ... a + (b + c + d)

№ 0132 “ЗАБАВА” - 2000, 1^й приз

Початкова гра:	1 ... Kf6 (a)	2. De4	e6	3. Kf4	загроза	4. De5 #
		2 ...	Kg5	3. De6	Kh5	4. Dh6 #
1. Da6?	Kf5!	1 ... Ke4 (b)	2. Lf7 (A)	e6	3. Dc4+	Ke5
					3 ...	Kf5
		1 ... Kd5 (c)	2. Db5+	Kx f5	3. De6+	Kg5
					3 ...	Lg4
					3 ...	e5
					3 ...	Kf6
					3 ...	g3
		1 ... e6 (d)	2. Dd6+	Ke4 !	3. Dd4+	Kf5
			2 ...	Kf6 ?	3. Kf4	загр.
					4. Dd8, De7, Df8, De5 #	
1. Dc8!	Цугцванг	1 ... Kf6 (a)	2. Kg4 (B)	Ke5	3. Dd7 (C)	Ke4
					3 ...	e6
					3 ...	Kf6
BC ⇔ CB		1 ... Ke4 (b)	2. Dd7 (C)!	Ke5	3. Kg4 (B)	Ke4
					3 ...	Kf6
					3 ...	e6
					3 ...	Dd4+
					3 ...	e5
		1 ... Kd5 (c)	2. Lf7 (A)+	Ke4	3. Dd6	Kf5
					3 ...	Ke5
					3 ...	f5
					3 ...	g3
		1 ... e6 (d)	2. Dc5+	Ke4	3. Dd4+	Kf5
			2 ...	Kf6	3. Kf4!	ef5 (e5+)
					4. Df4 #	- ідеальний парадокс Рухліса
					4. Le6 #	(3 ... e5? – зв'язка!)
					4. Df4 #	(2 / 4 ... Ke6?)
					4. De5 #	

4 + 3 = 7 # 4 v

Повна форма теми передбачає *в тематичних спробах* додаткове *чергування типу «спростування ⇔ варіант гри»*. Прикладами виконання такої форми теми можуть бути: двоходовка № 0133 і триходовка № 0134. В задачі № 0133 гра реалізована в формі піраміди за схемою:

?	c!	1 ... a
?	a!	1 ... b + c
!	1 ...	a + (b + c)

А в роботі № 0134 схема гри є такою:

?	a!	1 ... b + c
?	b!	1 ... a + d
!	1 ...	(b + c) + (a + d)

№ 0133 “ЛЕНИНСЬКИЙ ШЛЯХ” - 1989, спец. похвала

1. Dc3 (A)? b4 (a), Ka6 (b)!
 1. Da8 (B)? Kb4 (c)!
 1. Lc5? b4 (a)!

Загроза 2. Da8 (B) #

1. Kc6? Kb4 (c)! (2. Dc3 # ?)

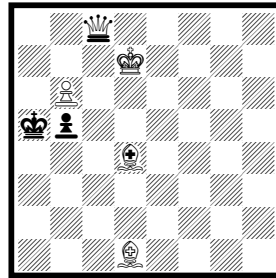
1 ... b4 (a) 2. Da8 (B) #

1. Dc7? b4 (a)!

1 ... Ka6 (b) 2. Da7 #
 1 ... Kb4 (c) 2. Dc3 (A) #

1. Dc6! Цугцванг

1 ... b4 (a) 2. Da4 #
 1 ... Ka6 (b) 2. Da8 (B) #
 1 ... Kb4 (c) 2. Dc3 (A) #

5 + 2 = 7 # 2 v ...

№ 0134 “Rep. TV – inform.” - 2000, 1 – 2 приз

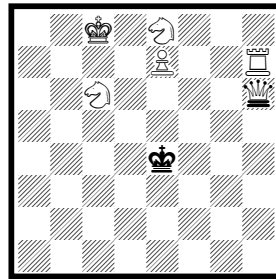
1. Sf6 (A)? Kd3 (a)! 1 ... Kf3 (b) 2. Dh2 (B)! Ke3 3. Th3 #
 1 ... Kf5 (c) 2. e8 = S! Загроза 3. Sg7 #
 2 ... Ke6 3. Dh3 #

1. Sd6 (C)? Kf3 (b)! 1 ... Kd3 (a) 2. Dh2 (B)! Kc3 (Ke3) 3. Th3 #
 1 ... Kd5 (d) 2. Kc7! Kc5 3. Dh5 / Dg5 #

1. Dh2 (B)!! Цугцванг 1 ... Kd3 (a) 2. Sd6 (C) Kc3 (Ke3) 3. Th3 #
 1 ... Kf3 (b) 2. Sf6 (A) Ke3 3. Th3 #

1 ... Kd5 (d) 2. Dc2! Ke6 3. De4 #
 1 ... Kf5 (c) 2. Dh4! Ke6 3. De4 #
 2 ... Kg6 3. Dh5 #!

1 ... Ke3 2. Th3+ Ke4 3. De5 #

6 + 1 = 7 # 3 vv

Якщо в тематичних фазах є декілька ігрових варіантів, то в чергуванні типу «спростування ⇔ варіант гри» може бути використаним будь-який перший хід чорних з присутніх у грі відповідної фази.

№ 0135 “POD WIEŻĄ” - 2004

1. Dd2? Ke5! 1 ... Kf5 2. Dd4 Kg5 3. De5+ K ~ 4. Dh5 #

1. Kf2 (A)? Kf4 (a)! 1 ... Kd4 (b) 2. Sb6 (C) Ke4 3. Sd7 Kd4 4. Db4 #
 3 ... Kx f4 4. De5 #

1. Kg3? Kd4 (b)! 1 ... Ke3 (c) 2. Dd8 Ke4 3. Dd5+ Ke3 4. Dd3 #

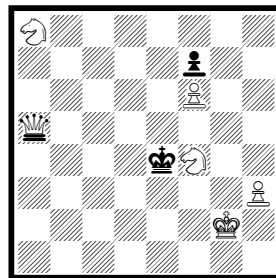
1. Dd5 (B)? Ke3 (c)! 1 ... Kf4 (a) 2. Sb6 (C) Ke3 3. Sc4+ Ke2 4. Dd2 #
 3 ... Kf4 4. De5 #

? a! 1 ... b ⇔ ? b! 1 ... c ⇔ ? c! 1 ... a

1. Sb6 (C)! 1 ... Kf4 (a) 2. Dd5 (B) Ke3 3. Sc4+ Ke2 4. Dd2 #
 3 ... Kf4 4. De5 #

1 ... Kd4 (b) 2. Kf2 (A) Ke4 3. Sd7 Kd4 4. Db4 #
 3 ... Kx f4 4. De5 #

1 ... Ke3 (c) 2. Sd7 Kd4 3. Dc5+ Ke4 4. De5 #

6 + 2 = 8 # 4 v ...

+ тема Банного – Богданова – Салазара

2. 4. ЛЬВІВСЬКА ФОРМА ТЕМИ ДОДАВАННЯ ІГРОВИХ ВАРІАНТІВ

Версія повної форми теми в чотирьох (або більше) фазах, при умові, що в кожній складовій фазі є лише один варіант гри, в шаховій композиції є більш відомою під назвою: «Львівська форма теми додавання ігрових варіантів». Її найпростіша схема гри є такою:

? a! 1 ... b
 ? b! 1 ... c
 ? c! 1 ... a
 !? 1 ... a + b + c

З цією схемою гри мною було складено декілька десятків задач в різних розділах шахової композиції. Робота № 0135 – це один з численних прикладів реалізації цієї форми теми в багатоходівках.

2. 5. ПРОСТЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕМ НАКОПИЧЕННЯ І ДОДАВАННЯ ...

Тема додавання ігрових варіантів може співіснувати з темою накопичення. Це може бути лише в задачах з великою кількістю фаз гри. Причому, ці теми можуть бути реалізовані за використанням або незалежних, або окремих спільних фаз, як це зроблено, наприклад, в мініатюрах № 0136 і № 0137. В задачі № 0136 поєднані дві прості форми накопичення і додавання ігрових варіантів з класичними схемами гри:

тема накопичення ігрових варіантів → ? 1 ... a
 ? 1 ... a + b
 ! 1 ... a + b + c

тема додавання ігрових варіантів → ? 1 ... c
 ? 1 ... a + b
 ! 1 ... c + (a + b)

№ 0136 “РОБІТНИЧА ТРИБУНА” - 2001

Початкова гра: 1 ... Kd4 2. Dc3 #

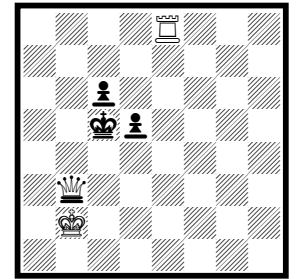
1. Te3 (A)?! d4 (a), Kd6 (c)!

1. Te7? d4 (a)! 1 ... Kd6 (c) 2. De3 c5 3. De6 #
 2 ... d4 3. De5 #

1. Td8 (B)? Kd4 (b)! 1 ... d4 (a) 2. Ka3 (D) d3 3. Db4 #

1. Db8 (C)? Kc4 ! 1 ... d4 (a) 2. Te5+ Kc4 3. Db3 #
 1 ... Kd4 (b) 2. Db4+ Kd3 3. Dc3 #

1. Ka3 (D)! 1 ... d4 (a) 2. Td8 (B) d3 3. Db4 #
 1 ... Kd4 (b) 2. Te3 (A) загроза 3. Dc3 #
 2 ... Kc5 3. Db4 #
 1 ... Kd6 (c) 2. Db8 (C)+ Kc5 3. Db4 #
 2 ... Kd7 3. Dd8 #

3 + 3 = 6 # 3 * vvv

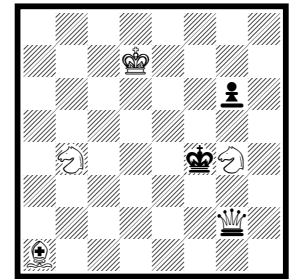
№ 0137 “ПРОДОЛЖЕНИЕ СЛЕДУЕТ - 2” - 2005

1. Sh6? Ke3 (a)! 1 ... g5 (b) 2. Sbd5 # (A)

1. Lf6? g5 (b)! Цугцванг 1 ... Kf5 (c) 2. Df3 # (B)

1. Se5? Kf5 (c)! Цугцванг 1 ... g5 (b) 2. Df3 # (B)
 1 ... Ke3 (a) 2. Sbd5 # (A)

1. Sf6! Цугцванг 1 ... Ke3 (a) 2. Sfd5 #
 1 ... g5 (b) 2. Df2 #
 1 ... Kf5 (c) 2. Dg4 #

5 + 2 = 7 # 2 vv

В двоходівці № 0137 тема накопичення поєднана з «Львівською формою теми додавання ігрових варіантів». Її схема гри є такою:

? a! 1 ... b
 ? b! 1 ... c
 ? c! 1 ... a + b
 !? 1 ... a + b + c

2.6. КОМБІНОВАНА ФОРМА БАГАТОФАЗНОЇ ЗМІНИ ГРИ

Теми додавання і накопичення ігрових варіантів можуть бути об'єднані в особливу форму, яку я назвав ще 70-х роках минулого століття **"комбінованою формою багатофазної зміни гри"**. Це **не тема Загоруько**, яка в своєму класичному вигляді в ортодоксальній задачі передбачає багатофазну зміну гри **на одні і ті ж перші ходи чорних фігур**. Це вже **не тема накопичення** ігрових варіантів, бо немає піраміди з варіантів гри. І **не тема додавання**, бо немає конкретного додавання варіантів тому, що хоча би один з варіантів повторюється у всіх тематичних фазах.

Враховуючи те, що є декілька форм тем накопичення і додавання, ця форма зміни гри також має декілька версій:

проста форма → * / ? 1 ... a + b
 ? 1 ... c + b
 ! 1 ... a + b + c

повна проста форма → ? a! 1 ... b + c
 ? b! 1 ... a + c
 ! 1 ... a + b + c

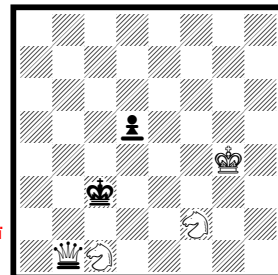
циклічна форма → * / ? 1 ... a + b
 ? 1 ... b + c
 ? 1 ... c + a
 ! 1 ... a + b + c

повна циклічна форма → ? a! 1 ... b + c
 ? b! 1 ... c + a
 ? c! 1 ... a + b
 ! 1 ... a + b + c

Першою фазою простої або циклічної комбінованої форми багатофазної зміни гри може бути або початкова гра, або удаваний слід, причому, **спростування удаваних слідів може бути будь-яким!** Прикладами реалізації простої форми є триходівки № 0138 і № 0139. Першою фазою гри в мініатюрі № 0138 є удаваний слід. Невелика кількість фігур в задачі не завадила втілити **дуже складний комплекс сучасних тем**.

№ 0138 "РТ - РЕКЛАМА" - 2003 / I, 2^й приз

1. Sf3?	Kd2!	1 ... d4	2. Db2+	Kc4	3. Db3 #
		1 ... Kd4	2. Db4+	Kc3	3. Df4 #
1. Kf4?	Kc4!	1 ... Kd2	2. Db2+	Ke1	3. De2 #
		1 ... d4	2. Se4+	Kc4	3. Db3 #
1. Scd3!		1 ... Kd2	2. Dc1+	Ke2	3. De1 #
		1 ... Kd4	2. De1	Kc4	3. Db4 #
		1 ... d4	2. Db4+	Kc2	3. Db2 #

4 + 2 = 6 # 3 v ...

Симбіоз форм теми Рухліса: **разнесеної по фазам гри і естафетної послідовної! TACK по формі!**

! 1 ... d4 2. Db4! → ? 1 ... d4 2. Db2! → ? 1 ... d4 2. Se4
 1 ... Kd4 2. Db4! 1 ... Kd2 2. Db2!

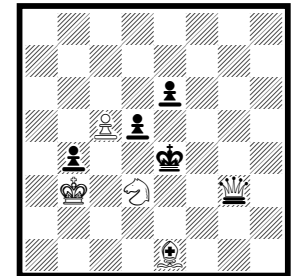
Першою фазою роботи № 0139 є початкова гра. Додатково реалізовані: чергування других ходів білих фігур (в початковій грі і в рішенні) на однакові ходи чорних і двоходовою формою теми Салазара (в удаваному сліді і рішенні).

№ 0139 "ВЕЧЕРНЯЯ ГАЗЕТА" - 2004

Початкова гра: 1 ... Kd4 2. Df3 (A) e5 3. Lf2 #
 1 ... d4 2. Df4 (B)+ K ~ 3. Df3 # (3 ... Kd4?)

1. Ld2 (C)? e5! 1 ... Kf5 2. Se5 (D) Ke4 (d4) 3. Df4 #
 2 ... Kf6 3. Dg5 #
 1 ... d4 2. Sf2+ Kd5 3. Dd6 # (2 ... Kd4?)
 2 ... Kf5 3. Dg5 #

1. Se5 (D)! 1 ... Kd4 2. Df4 (B)+ Kc5 3. Db4 #
 1 ... d4 2. Df3 (A)+ Ke5 3. Lg3 # (2,3 ... Kd4?)
 1 ... Kf5 2. Ld2 (C) Ke4 (d4) 3. Df4 #
 2 ... Kf6 3. Dg5 #

1. Dg4? Kd3! 1 ... Ke3 2. Se5 d4 3. Df3 #

5 + 4 = 9 # 3 * v

Роботи № 0122, № 0140 ... № 0144 - це приклади виконання повної форми теми: № 0122 і № 0140 - з чергуванням матів; № 0141 - з темой Салазара в мініатюрі; № 0142 і № 0143 - з протифазним чергуванням перших ходів чорних і других ходів білих фігур ("тема векторів") і з інтегрованою формою теми Рухліса; № 0144 - з повною формою теми "Вектори Богданова".

Велика кількість різних додаткових тем в задачах є ознакою гнучкості розглянутої форми.

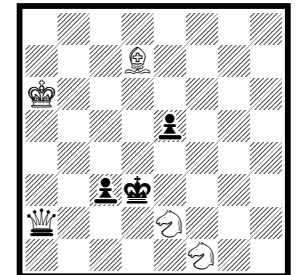
№ 0140 "64" - 1973

А. Иванов & Е. М. Богданов

1. La4? Ke4! Цугцванг 1 ... c2 2. Dc2 #
 1 ... e4 2. Lb5 #

1. Lg4? e4! Цугцванг 1 ... Ke4 2. Dc4 (A) #
 1 ... c2 2. Dd5 (B) #

1. Le6! Цугцванг 1 ... Ke4 2. Dd5 (B) #
 1 ... c2 2. Dc4 (A) #
 1 ... e4 2. Lc4 #

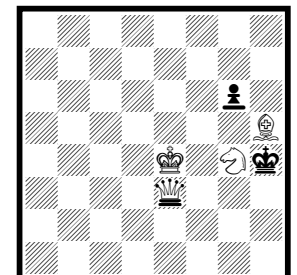
5 + 3 = 8 # 2 vv

№ 0141 "РОБИТНИЧА ТРИБУНА" - 1980

1. Kf4? g5! 1 ... Kh5 2. Dh3 #
 1 ... gh5 2. Dg3 #

1. Sf2 (A)? Kh5! 1 ... g5 2. Dh3 #
 1 ... gh5 2. Df4 (B) #

1. Df4 (B)! 1 ... Kh5 2. Sf6 #
 1 ... g5 2. Dh2 #
 1 ... gh5 2. Sf2 (A) #
 1 ... Kh3 2. Dh2 #

4 + 2 = 6 # 2 vv

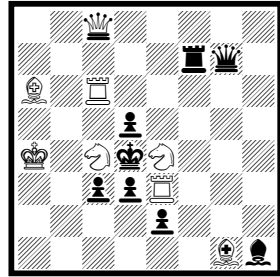
№ 0142 “64 – ШАХМАТНОЕ ОБОЗРЕНИЕ” - 1982, 3^й приз

1. Db8? Tb7! Заргоза 2. Db6 # 1 ... de4 2. Dd6 #
1 ... dc4 2. Dd6 #
1 ... Df8 2. De5 #

1. Tg6? **Df8 (c)!** Заргоза 2. Dc5 # 1 ... Tc7 (a) 2. Te2 (A) #
1 ... de4 2. Td6 # 1 ... Le4 (b) 2. Tf3 (B) #
1. Tf6? **Tc7 (a)!** Заргоза 2. Dc5 # 1 ... Le4 (b) 2. Tg3 (C) #
1 ... de4 2. Td6 # 1 ... Df8 (c) 2. Te2 (A) #
1. Te6! Заргоза 2. Dc5 # 1 ... Df8 (c) 2. Tf3 (B) #
1 ... de4 2. Td6 # 1 ... Tc7 (a) 2. Tg3 (C) #

Тема векторів: **ab** ⇔ **bc** ⇔ **ca** & **AB** ⇔ **CA** ⇔ **BC**

1 ... de4 2. Td6 # 1 ... Le4 (b) 2. Te4 #

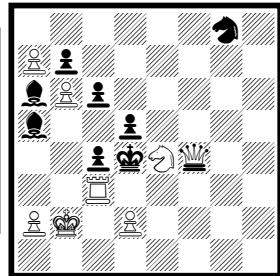
8 + 8 = 16 # 2 vvv

№ 0143 Юб. к - з “В. УДАРЦЕВУ - 65” - 2000, 1^й приз

1. a8=S?! **Lb6 (c)!** 1 ... Lb5 (a) 2. Sf2+ (A) Kc5 3. Sd3 # (3 ... cd3 ?)
1 ... Lb4 (b) 2. Sd6+ (B) Kc5 3. d4 # (3 ... cd3 - EP?)
1. a4? **Lb5 (a)!** 1 ... Lb4 (b) 2. Sf6+ (C) Kc5 3. Sd7 #
1 ... Lb6 (c) 2. Sf2+ (A) Kc5 3. Sd3 # (3 ... cd3 ?)
1. a3! Цугцванг 1 ... Lb6 (c) 2. Sd6+ (B) Kc5 3. d4 # (3 ... cd3 - EP?)
1 ... Lb5 (a) 2. Sf6+ (C) Kc5 3. Sd7 #
1 ... Lb4 (b) 2. ab4 - новий! 2 ... Sf6 3. Sf6 #
2 ... de4! 3. Dd6 #

1 ... Lx c3+ 2. dc3+ Kd3 3. Df3 # } у всіх фазах гри!
1 ... Sg ~ 2. Df6+ Kx e4 3. Te3 #

1. Ka3? Lc3! 1 ... Lb4+ (b) 2. Kx b4 2 ... c5+ 3. Sc5 #
2 ... Sf6 3. Sf6 #
(далі дивись рішення) 2 ... de4! 3. Dd6 #

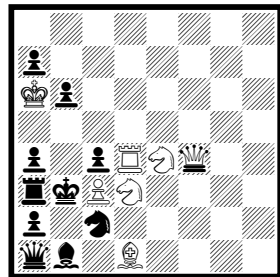

8 + 8 = 16 # 3 v ...

№ 0144 “3RD reg. Ty cab. TV” - 2000, 1^й приз

1. Dc1?! **Dc3 (a)!** 1 ... b5 (b) 2. Sc5 (B) #
1 ... Db2 (c) 2. Db2 #
1. Dd2?! **Db2 (c)!** 1 ... Dc3 (a) 2. Dc3 #
1 ... b5 (b) 2. Sec5 (A) #
1. Db8 !! 1 ... Dc3 (a) 2. Sec5 (A) #
1 ... b5 (b) 2. Db5 #
1 ... Db2 (c) 2. Sdc5 (B) #

У всіх фазах гри: 1 ... cd3 2. Tb4 #

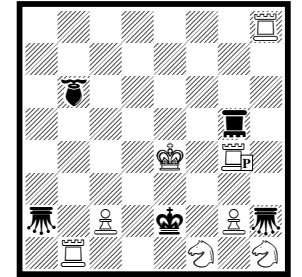
7 + 10 = 17 # 2 v ...

Двоходівки № 0145 ... № 0147 є прикладами реалізації двох видів **циклічної форми** комбінованої багатофазної зміни гри.

Існування однакових (за першим ходом чорних) **додаткових варіантів гри у всіх тематичних фазах не суперечить темі накопичення, а це означає, що такі варіанти можуть бути і в комбінованій формі багатофазної зміни гри.**

№ 0145 Yub. Ty “N. J. SYTNIK - 50” - 1995 / 1997, 1^й приз

1. Ph4? RHg1! 1 ... Gd2 (a) 2. Sfg3 (A) #
1 ... Gh5 2. Ph2 # 1 ... Gf2 (b) 2. Shg3 (B) #
1. Tf8? Gd2! 1 ... Gf2 (b) 2. Tf2 #
1 ... RHg3 (c) 2. Shg3 (B) #
1. Td8? Gf2! 1 ... RHg3 (c) 2. Sfg3 (A) #
1 ... Gd2 (a) 2. Td2 #
1. Th3? RHg3! (c) Заргоза 2. Te3 #
1. Te8! Цугцванг 2. Kd5 # (2. Kf4? Ge5!, 2. Kf5? RHe5!)
1 ... Gd2 (a) 2. Kf4 # (2. Kf5? RHe5!, 2. Kd5? Ge6!)
1 ... Gf2 (b) 2. Kf5 # (2. Kd5? Ge6!, 2. Kf4? - шах!)
1 ... RHg3 (c)

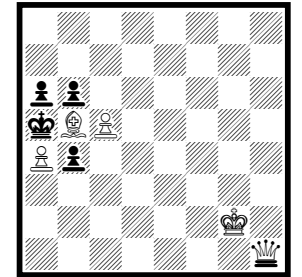

8 + 7 = 15 # 2 vvv

a2, h2 – Grasshopper, b6 – Bishopper, g4 – Pao, g5 – RookHopper

№ 0146 “PROBLEMBLAD” - 2000

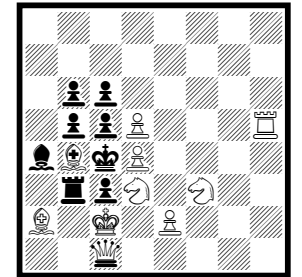
1. Df1? **bc5 (a)!** 1 ... ab5 (b) 2. Db5 #
1 ... b3 (c) 2. De1 #
1. Dh6? **ab5 (b)!** 1 ... b3 (c) 2. Dd2 #
1 ... bc5 (a) 2. Da6 #
1. Dh7? **b3 (c)!** 1 ... bc5 (a) 2. Dc7 #
1 ... ab5 (b) 2. Da7 #
1. Dh8 !! 1 ... bc5 (a) 2. Dd8 #
1 ... ab5 (b) 2. Da8 #
1 ... b3 (c) 2. Dc3 #

5 + 4 = 9 # 2 v ...

№ 0147 “ECHO”, 2000 / I, 1^й приз

1. Df4? **cb4 (a)!** 1 ... cd4 (b) 2. Dd4 #
1 ... cd5 (c) 2. Sfe5 (B) #
1. Da3? **cd4 (b)!** 1 ... cd5 (c) 2. Sde5 (C) #
1 ... cb4 (a) 2. Db4 #
1. e4? **cd5 (c)!** 1 ... cb4 (a) 2. Sde5 (C) #
1 ... cd4 (b) 2. Sfe5 (B) #
1. Kd1 !! 1 ... cb4 (a) 2. Sb2 #
1 ... cd4 (b) 2. Sd2 #
1 ... cd5 (c) 2. Dc3 #
1 ... c2+ 2. Dc2 #

10 + 8 = 18 # 2 v ...

Вказана на початку розділу назва теми: **“Комбінована форма багатофазної зміни гри”**, - є занадто довгою. Тому, для зручності, я її називаю в україномовних виданнях **“НД - формою”** (Н – накопичення, Д – додавання). **Альтернативна назва – “АС - форма”** (А – акумулювання, С – сумування).

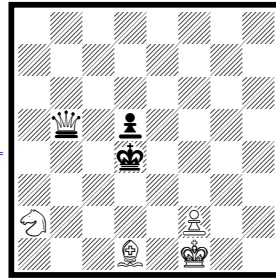
2. 7. РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕМ В ФОРМІ “ЗАДАЧА В ЗАДАЧІ”

При використанні форми «задача в задачі» організація гри у вигляді піраміди, теми додавання і / або накопичення може бути реалізована і в грі окремих варіантів (в будь-якій фазі гри) на відповідних рівнях ходів білих. Саме цей хвист розширення змісту використаний в роботі № 0148.

№ 0148 “ВІННИЦЬКА ГАЗЕТА” - 2001

1. Dc6?	Ke5!	1 ... Ke4	2. De6+	Kd4	3. De3+	Kc4	4. Le2 #
		2 ...	2 ...	Kf4	3. Df6+	Ke4	4. Lc2 #
1. Db8!		1 ... Kd3	2. Dc7	Kd4	3. Lf3	Kd3	4. Dc3 #
		2 ...	2 ...	Ke4	3 ... Lc2+	Kf3	4. Dg3 #
		1 ... Ke4	2. Lc2+	Kd4	3 ...	Kd4	4. Dc3 #
					3. Dd6	Kc4	4. Db4 #

1 ... Kc5	2. Lc2!	Kd4	3. Dd6	Kc4	4. Db4 #		
	2 ...	Kc6	3. La4+	Kc5	4. Db4 #		
	2 ...	d4	3. Le4	Kc4 (d3)	4. Db4 #		
але не:	2. Lf3 (A)?	Kc6!	2 ...	Kc4	3. Db4+	Kd3	4. Dc3 #
	2 ...		2 ...	Kd4	3. Dc7 (B)	Kd3	4. Dc3 #
	2. Dc7 (B)?	Kb5!	2 ...	Kd4	3. Lf3 (A)	Kd3	4. Dc3 #

5 + 2 = 7 # 4 v (v)

2. 8. ТЕМА РОЗДІЛЕННЯ ІГРОВИХ ВАРІАНТІВ

Альтернативна назва – «тема диференціювання ігрових варіантів». По суті – це зворотня форма до вже розглянутих тем накопичення і додавання ігрових варіантів. Гра може бути реалізованою тільки таким чином:

початкова гра → удаваний слід (спроба) → рішення

Черговість розгляду варіантів в початковій грі ніякого значення не має. Тема не може бути реалізованою в декількох спробах і/або рішеннях тому, що розгляд гри в цих фазах може бути в будь-якому порядку. У всіх фазах задачі гра може бути реалізованою: без зміни, з зміною або з частковою зміною. Найбільш ефектною темою виглядає при трьох і більше варіантах в початковій грі з чітким її розділенням в інших фазах, наприклад, у вигляді зворотної піраміди. На відміну від вже розглянутих форм організації гри, в удаваному сліді і рішеннях можуть бути додаткові варіанти.

При розгляді початкової гри приймаються до відома тільки ті перші ходи чорних, які повторюються в тематичних фазах, а в удаваному сліді і рішеннях при існуванні загроз - тільки захисти від всіх варіантів їх реалізації.

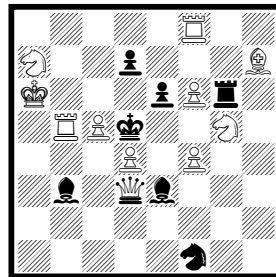
Прикладами виконання теми розділення ігрових варіантів в зворотній формі теми додавання є двоходові задачі № 0149 і № 0150. В № 0149 гра відтворює форму зворотної піраміди по схемі 3 → 2 → 1 (два варіанти початкової гри стають варіантами в удаваному сліді 1. Tb4?, а третій – в рішеннях 1. Se6!). В роботі № 0150 гра розділена по схемі: 4 → 2 → 2.

№ 0149 “CONTRO MOSSA” - 1982

Л. Е. Макароненко & Е. М. Богданов

В початковій грі:	1 ... Lc4	2. De4 #			
	1 ... Ld4	2. Db3 #			
	1 ... Tf6	2. Le4 #			
1. Tf7?	Lf4!	Загроза	2. Td7 #	1 ... d6	2. c6 #
				1 ... Tg7	2. Le4 #
1. Tb4?	Sd2!	Загроза	2. De4 # & 2. Db3 #	(см. ил. игру)	
				1 ... Lc2	2. Dc4 #
				2. Dd4 #	2. Dc4 #
1. Se6!		Загроза	2. Sc7 #	1 ... Ke6	2. De4 #
				1 ... Tf6	2. Db3 #
				1 ... de6	2. Td8 #
				1 ... Lf4	2. Sf4 #

+ класична форма теми Стоккі

11 + 7 = 18 # 2 * v ...

№ 0150 Меморіал З.М. БИРНОВА, 1986, 4 похвала

В початковій грі: 1 ... Td2+ 2. Sd2 #
1 ... Td1 2. Sc5 # 1 ... Tf2+ 2. Sf2 #
1 ... Tf1 2. Sg5 #

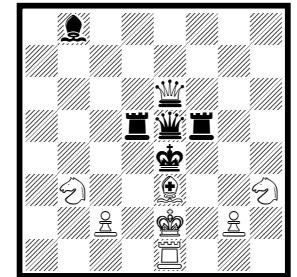
1. Lf4?! La7! Загроза 2. Kf1 (A), Kf2 (B) #
1 ... Td2+ 2. Kd2 (C) #
1 ... Td1 2. Kd1 (D) #

1 ... Td3 2. cd3 #
1 ... Tf4 2. Sg5 #

1. Ld4! Загроза 2. Kd2 (C), Kd1 (D) #

1 ... Td4 2. Sc5 # 1 ... Tf2+ 2. Kf2 (B) #
1 ... Tf3 2. gf3 # 1 ... Tf1 2. Kf1 (A) #

+ одеська тема!

8 + 5 = 13 # 2 * v

Враховуючи те, що в удаваному сліді і рішеннях можуть бути додаткові ігрові варіанти, існує можливість організації в одній задачі гри різного типу, наприклад, тем розділення і накопичення. При цьому можуть бути використані і деякі спільні (для цих тем) варіанти гри.

2. 9. ІНШІ ФОРМИ ТЕМИ РОЗДІЛЕННЯ ІГРОВИХ ВАРІАНТІВ

Коли мова йде про розділення ігрових варіантів, це означає, що задача має бути багатофазною! Ми вже розглянули форми, які є зворотніми до тем накопичення і додавання ігрових варіантів (п. 2. 8). Але тема розділення ігрових варіантів може мати і інші форми. І навіть такі, які, на перший погляд, не є подібними на зворотні форми вказаних тем.

Таке можливе, якщо в умовній початковій фазі є однакова гра на декілька різних (для ортодоксальної задачі) ходів чорних (№ 0151 і № 0152) або / і при існуванні дуалі в грі білих - стиль “модерн”. Такою умовною початковою фазою гри може бути будь-яка фаза задачі, окрім рішення, але бажаною є саме початкова гра!

Найпростішою схемою гри в задачі (в першому випадку) може бути така:

*? 1 ... a, b 2. A → ? 1 ... a 2. A! → ?! 1 ... b 2. A!

В задачі № 0151 ця схема гри реалізована двічі в 4-х фазах !!

№ 0151 “БЦШК” - 1973

Початкова гра: 1 ... Te4, Td4, Tc4, Ta4 2. Sf5 #
1 ... Te3, Td3, Tc3, Ta3 2. Tg6 #

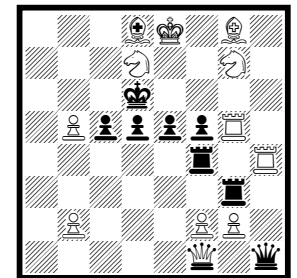
1. De1? e4! Загроза 2. De5 # 1 ... De1 2. Th6 #
1 ... Te4 2. Sf5 #

1. Dd1? d4! Загроза 2. Dd5 # 1 ... Dd1 2. Th6 #
1 ... Td4 2. Sf5 #

1. Dc1? c4! Загроза 2. Dc5 # 1 ... Dc1 2. Th6 #
1 ... Tc4 2. Sf5 #

1. Da1 !! Загроза 2. Da6 # 1 ... Ta3 2. Tg6 #

1 ... Ta3 2. Tg6 #

12 + 8 = 20 # 2 v ...

Цікавим може бути таке втілення теми, коли на один тематичний хід чорних гра залишається без зміни, а на другий – змінюється. Найпростішою схемою такої гри в задачі є:

*? 1... a, b 2. A → ? 1... a 2. A! + 1... b 2. X! → ?! 1... b 2. A! + 1... a 2. Y(X)!

В цьому випадку, автоматично здійснюється чергування типу: "Новий мат ↔ старий мат"! В роботі № 0152 є подібна гра в двох групах варіантів:

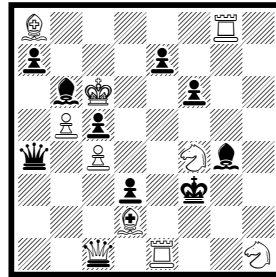
1... Da6, Lc8 ↔ 1... Dc4, Le6 і 1... Dc4, Le6 ↔ 1... Dd1, Lh3.

№ 0152 "МАТ" - 1974

В початковій грі: 1... Da6, Dc4, Dd1 2. Dd1 #
1... Lc8, Le6, Lh3 2. Tg3 #

1. Kb7? e5! Загроза 2. Kb8 #
1... Da6+ 2. Ka6 # } **Нова гра!** 1... Dc4 2. Dd1 #
1... Lc8+ 2. Kc8 # } 1... Le6 2. Tg3 #

1... Lc7 2. Kc7 # 1... Lf5 2. Tg3 #
1. Kd5! Загроза 2. Tf1 # 1... e6+ 2. Kd6 #
1... Dc4+ 2. Kc4 # } **Нова гра!** 1... Dd1 2. Dd1 #
1... Le6+ 2. Ke6 # } 1... Lh3 2. Tg3 #

10 + 9 = 19 # 2 v

Можливість створення гри в ортодоксальній задачі після ходу чорних декількома різними шляхами за білих вважається недоліком задачі - **дуаллю**. В більшості випадків, фази гри з дефектними варіантами ігноруються. Але в шаховій композиції існують теми, **де дуаль може бути тематичною**. Ці теми використовують так зване "антидуальне розділення" ходів або варіантів. **Вони можуть комусь не подобатись, але знати про їх існування і їх зміст потрібно!** Однією з таких тем є "Тема розділення ігрових варіантів з антидуальною корекцією". Її найпростішою схемою гри є:

?* 1... a 2. A, B → ? 1... a 2. A! → ! 1... a 2. B!

Прикладом виконання такої схеми може слугувати робота № 0153, в якій тематична дуаль є в удаваному сліді 1. Df3?. В подальших тематичних фазах здійснюється корекція цих матів, до того ж, на один і той самий хід чорних!

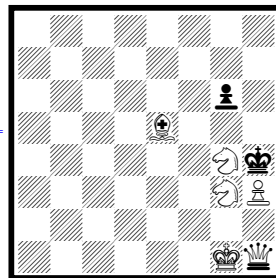
№ 0153 "СРЕДБА на СОЛИДАРНОСТА" - 2001 / 02, 2 похвала

1. Sf6? Kg5 (a)! 1... g5 (b) 2. S3f5 #
1. Sh6? Kg5 (a)! 1... g5 (b) 2. Shf5 #
1. Da8? Kh3 (c)! 1... Kg5 (a) 2. Dd8 #
1... g5 (b) 2. Dh8 #

1. Df3?! g5 (b)! 1... Kg5 (a) 2. Df6, Lf6 #
1... Kh3 (c) 2. S3f5 #

1. Dc6?! Kh3 (c)! 1... Kg5 (a) 2. Df6 #
1... g5 (b) 2. Dh6 #

1. De4! Цугцванг 1... Kg5 (a) 2. Lf6 #
1... g5 (b) 2. Dh7 #
1... Kh3 (c) 2. Sf2 #!

6 + 2 = 8 # 2 v ...

Якщо уважно розглядати задачі різних авторів, то можна знайти багато робіт, які мають подібну гру. Така гра **не афішується**. Найкращою фазою для відтворення гри з тематичними дуаліями є початкова гра. Найкращою, тому, що дозволяє враховувати «смаки» різних суддів: **варіанти з дуаліями можна і не показувати, залишивши лише потрібну для судді гру ...**

Тема розділення ігрових варіантів з антидуальною корекцією має декілька різних форм. Однією з них є така, коли **ходи білих залишаються без зміни і слідує в різних фазах гри задачі на вже відомий і на новий ходи чорних з своєрідним чергуванням типу: "На старий хід ↔ на новий хід"**. Найпростішою схемою такої гри в задачі є:

*? 1... a 2. A, B → ? 1... a 2. A! + 1... x 2. B! → ?! 1... a 2. B! + 1... y (x) 2. A!

Великий простір для фантазій може створити об'єднання різних форм теми розділення ігрових варіантів, навіть з такою простою початковою фазою гри, як:

* 1... a, b 2. A, B → ???

(далі буде)

друкується вперше

Почали надходити задачі на всі три конкурси від шахових композиторів різних країн світу. Задачі № 0154 ... №0159 прийматимуть участь в **річному конкурсі нашого журналу**. Роботи № 0160 ... № 0167 надіслані на ювілейний конкурс "Львів – 750", а № 0168 ... № 0171 - на ювілейний конкурс "С.М. Богданов – 55 / 40", який присвячений подвійному ювілею: 55 років з дня народження і 40 років творчості в шаховій композиції!

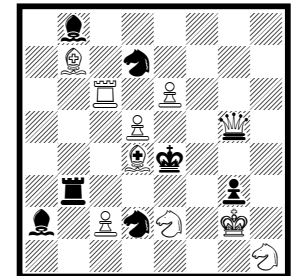
№ 0154 С. М. Богданов (Львів)

1. Tb6 (A)? Tf3 (a)! Загроза 2. Dg6 (B), d6 (C) # → 1... Sf8 2. d6 (C) #
1... Tb6 2. Dg6 (B) #
1... Se5 2. Df4 #

1. Tc4 (D)? Sf8! Загроза 2. Dg6 (B) #
1... Tf3 (a) 2. d6 (C) #
1... Tx b7 2. Sc3 #
1... Se5 2. Df4 #

З парадоксом Домбровського !
1. d6 (C)! Загроза 2. Tb6 (A) #
1... T(a...e)3 2. Tc4 #
1... Tb(1... 6) 2. Shg3 #
1... Sf6, Sc5 2. De5 #

З темою Салазара – Уранія і зміною матів!

10 + 7 = 17 # 2 vv

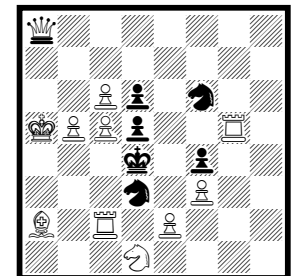
==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0155 С. М. Богданов (Львів)

1. Dd8? Se5! 1... Sd ~ 2. Df6 #
1... dc5 2. Tc4 # (2... dc4?)

1. Da7 (A)? dc5! 1... Sd ~ 2. cd6 (B) #
1... Sc5! 2. Td2 (C) # (2... Sd3?)

1. cd6 (B)? Sc5! 1... Sd ~ 2. Da7 (A) #
1. Td2 (C)! Цугцванг 1... Kc5 2. Da7 (A) #
1... dc5 2. Td3 # (2... Kc5?)

11 + 6 = 17 # 2 vv

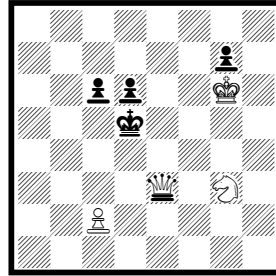
У всіх фазах гри: 1... Sf ~ 2. Td5 #

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0156 О. С. Файзулін (Київ) і Є. М. Богданов

Початкова гра: 1 ... c5 2. De4 #

1. Dc3? c5! Zz 1 ... Ke6 2. Dc6 Ke7 3. Dc8 c5 (d5) 4. Sf5 #
 1. Df4? Kc5! Zz 1 ... Ke6 2. Df5+ Ke7 3. Dc8 c5 (d5) 4. Sf5 #
 1. Se2! Цугцванг 1 ... Kc4 2. Db3+ Kc5 3. c3 d5 4. Db4 #
 1 ... c5 2. Df3+ Ke6 3. Df7+ Ke5 4. Df5 #

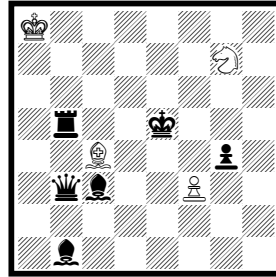

4 + 4 = 8 #4 vvv

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0157 Є. М. Богданов (Львів)

- а) діаграма 1. Lf5 Sh5 (A) 2. Le6 f4 (B) 3. Kf5 Ld3 (C) #
 б) ♖g4 → d6 1. Ld4 Ld3 (C) 2. De6 Sh5 (A) 3. Td5 f4 (B) #
 ABC ⇔ CAB

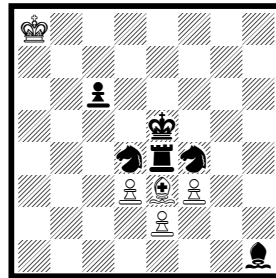
4 + 6 = 10 a, b H # 3

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0158 Є. М. Богданов (Львів)

- а) діаграма 1. Sd4-e6 Lc5! 2. Te4-c4! d4 3. Kd5 e4 #
 б) ♖e4 ⇔ ♜d4 1. Td4-d6 Lc5! 2. Se4-f6! e4 3. Tde6 d4 #
 в) ♜e4 ⇔ ♜f4 1. Tf4-f6 Lg5! 2. Se4-d6! e4 3. Tfe6 f4 #
 г) ♜h1 → g6 1. Sf4-e6 Lg5! 2. Te4-g4! f4 3. Kf5 e4 #

+ подвійна форма теми Умнова в кожному з близнюків з чергуванням 2-х і 3-х ходів білих в двох парах: d4 ⇔ e4 & e4 ⇔ f4

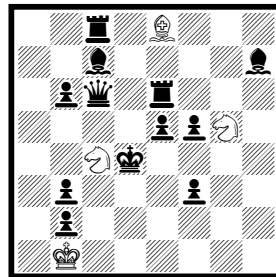
5 + 6 = 11 a ... d H # 3

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0159 Є. М. Богданов (Львів)

- а) діаграма 1. Dc6-c5! Se6 (A) 2. Ke4 Sb2 (B) 3. De3 Lc6 (C) #
 б) minus ♜e5 1. Te6-e3! Sb2 (B) 2. Dc3 Lc6 (C) 3. Le5 Se6 (A) #

ABC ⇔ BCA + тема Умнова!

4 + 12 = 16 a, b H # 3

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0160 Є. М. Богданов (Львів)

1. Sfg4? gf4! Загроза 2. Se3 # 1 ... hg4 2. hg4 #
 1. Sf7 (A)? g4! Загроза 2. fg5 # 1 ... gf4 2. Dd5 (C) #
 1 ... Se6 (Sd3) 2. De4 #

1. Dg2? g4! Цугцванг 1 ... Sf ~ 2. Dg5 #
 1 ... Kx f4 (Sc ~, h4) 2. Df3 (De4, Dg4) # 1 ... gf4 2. Dg6 #
 1. Sed3 (B)? g4! Цугцванг 1 ... Sf ~ 2. Dd5 (C) #
 1 ... Sc ~ (h4) 2. De4 (Dg4) # 1 ... Se5! 2. fe5 #
 1. Dd5 (C)!! Загроза 2. Df7 # 1 ... gf4 2. Df4 #

- 1 ... Sx d7, Se6, Se4 2. De4 # 1 ... Kx f4 2. Df3 # - повернувся! 8 + 7 = 15 # 2 v ...

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0161 Є. М. Богданов (Львів)

- В початковій позиції: 1 ... fe5 2. Sd6 #
 1. Lb4 (A)? Lc1 (a)! Загроза 2. Sd6 (B), ef6 (C) # 1 ... Le1 (b) 2. Sce3 #
 1 ... L ~ 2. Sce3 #
 1 ... Lf4! 2. Sh4 (D) #
 1. Le3? Le1 (b)! Загроза 2. Sd6 (B), Sh4 (D) # 1 ... Le3 2. Sce3 #
 1. Ld4 (E)? Tc1! Загроза 2. Sd6 (B) # 1 ... Lb4 2. Sce3 #
 1. ef6 (C)! Загроза 2. Lb4 (A) # → 1 ... Tc1 2. Lb4 (A) #
 1 ... Le3 2. Ld4 # 1 ... Lc1 (a) 2. Ld4 (E) #
 1 ... L ~ 2. Dg5 # 1 ... Le1 (b) 2. Dg5 #
 1 ... e3 2. Df3 # 1 ... Lf4 2. Sh4 (D) #

===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0162 Є. М. Богданов (Львів)

1. Sde5 (A)? Tg4 (a)! Загроза 2. De3 (B), de6 (C) # → 1 ... hg4 (b) 2. de6 (C) #
 1. Sdf6 (D)? hg4 (b)! Загроза 2. De3 (B) # 1 ... Tg4 (a) 2. de6 (C) #
 3 парадоксом Домбровскіса!
 1. de6 (C)! Загроза 2. Sde5 (A) # → 1 ... hg4 (b) 2. Sde5 (A) #
 1 ... Tg4 (a) 2. Sdf6 (D) #
 1 ... Td5 2. De3 (B) #
 3 темою Салазара – Уранія (дивись спроби)!

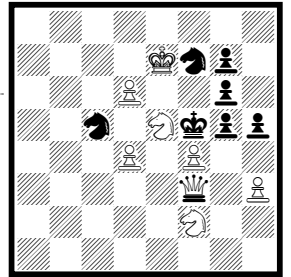
- 1 ... Tf5 2. De4 #
 1 ... Le4 2. De4 #
 1 ... Da7, Da8, Db7, Dc8 2. Tc4 # У всіх фазах гри: 1 ... Te5 2. Le5 #

1. Lf5? Tf5! Загроза 2. De4, Le5, Dd3, Dd1 #

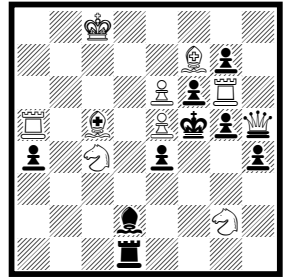
===== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0163 О. С. Файзулін (Київ)

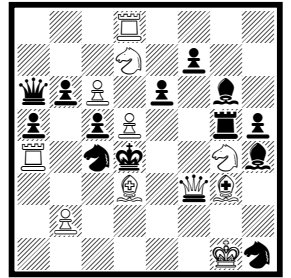
1. f7? f2! Zz 1 ... Kd3 2. Te5 g3 (f2) 3. De3 #
 1 ... g3 2. f8 = D g2 (f2) 3. Df5 #
 2 ... Kd3 3. Df3 #
 1. Dh4 !! 1 ... Kd3 2. De1 g3 (f2) 3. Td5 #
 1 ... Ke3 2. De1+ Kd3 3. Td5 #
 2 ... Kf4 3. De5 #
 1 ... Kf4 2. Df2 Ke4 (g3) 3. Dd4 #
 1 ... f2 2. Dg3 f1 = (D...S) 3. Te5 #

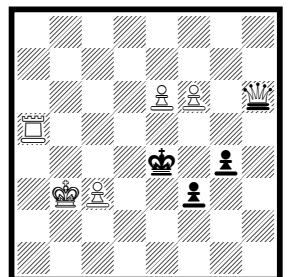
8 + 7 = 15 # 2 v ...

10 + 9 = 19 # 2 vvv

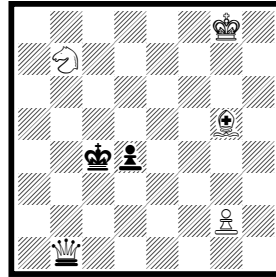
11 + 13 = 24 # 2 vv

6 + 3 = 9 # 3 v

№ 0164 Є. М. Богданов (Львів)

Початкова гра:	1 ... Kc3	2. Sa5	d3	3. Le3	d2	4. Db3 #
	1 ... Kd5	2. Db5+	Ke6	3. g4	d3	4. Df5 #
1. Sd6?	Kd5!	1 ... Kc5	2. Lf4	загроза	3. Db5!	4. Db5 #
		2 ...	2 ...		3. Db7+	4. Df7 #
			2 ...		3. Db7+	4. Db5 #
1. Dc2?	Kb5!	1 ... Kb4	2. Dd3	Ka4	3. Dc4+	4. Lc1 #
		1 ... Kd5	2. Dc5+	Ke4	3. Sd6+	4. Dc4 #
			2 ...	Ke6	3. Sd8+	4. Dc6 #
1. Le7!	1 ... Kc5	2. Lb4+	Kc4	3. Sd6+	Kd5	4. De4 #
	1 ... Kd5	2. Sc5	d3	3. Db4	Ke5 (d2)	4. De4 #
	1 ... d3	2. Db4+	Kd5	3 ...	Kc6	4. D7 #
		3. Sc5		3 ...	Ke5 (d2)	4. De4 #
				3 ...	Kc6	4. D7 #

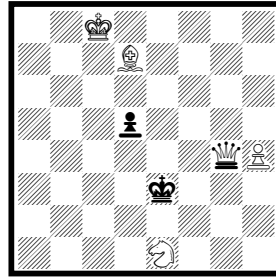

5 + 2 = 7 # 4 *vv

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0165 Є. М. Богданов (Львів)

Початкова гра:	1 ... Kf2	2. Df3+ (A)	Kx e1	3. De3+	Kd1	4. La4 #
				3 ...	Kf1	4. Lh3 #
1. Df3 (A)?	Kd4!	1 ... Kd2	2. Dd3+	Kx e1	3. De3+	4. La4 #
					3 ...	4. Lh3 #
1. Dg2 (B)?	Kd4!	1 ... d4	2. Lc6 (C)	d3	3. Sf3	4. Dg5 #
					3 ...	4. Dd2 #
					3. Sd3+	4. Df2 #
1. Lc6 (C)?	Kd2!	1 ... d4	2. Dg2 (B)	d3	3. Sf3	4. Dg5 #
					3 ...	4. Dd2 #
					3. Ld5	4. Dg2 #
1. Lb5!	1 ... d4	2. Df3 (A)+	Kd2	3. Dd3+	Kc1	4. Dc2 #
				3 ...	Ke1	4. De2 #
	1 ... Kd2	2. De2 (D)+	Kc3	3. Sd3	Kb3 (d4)	4. Db2 #
				3 ...	Kd4	4. De5 #
				3 ...	Kc6	4. D7 #

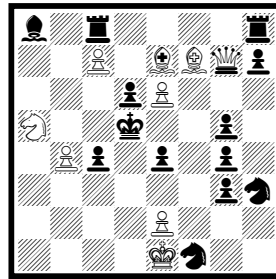

5 + 2 = 7 # 4 *vv

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0166 Л. Lyubashevsky & L. Makaronez (Israel)

1. Dc3?	Sf4!	загроза	2. Lf6 !		3. Lf6+	Kd5	4. e7 #
		1 ... Se3	2. Dd4+	Kx d4	3. Df5+	Kd4	4. Lf6 #
		1 ... e3	2. Df6!	Загроза	3. Df5+	Kd4	4. De5 #
			2 ...	Ke4	3. Ld6	загроза	4. De5 #
					3 ...	Kd5	4. De5 #
1. Df6!		загроза	2. Df5+	Kd4	3. Lf6+	Ke3	4. Sx c4 #
		1 ... Se3	2. Dd4+ !!	Kx d4	3. Lf6+	Kd5	4. e7 #
		1 ... Tc7	2. Ld6 !!	Загроза	3. De5, e7 #		
			2 ...	Kd6	3. e7+	Kd7	4. De6 #
		1 ... Sd2	2. Kd2	загроза	3. Df5+, Kc3, Ke3		

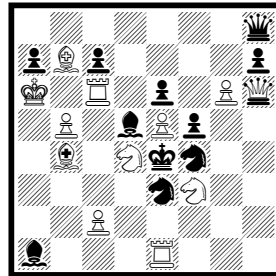

9 + 13 = 22 # 4

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0167 Є. М. Богданов (Львів)

1. Dh4!	загроза	2. Te3+ !!	Kx e3	3. Ld2+	Ke4	4. Df4 #
1 ... Lc3	2. Lc3 !	загроза	3. Sd2+, Sg5+			
	2 ...	La2	3. Tc4+ !!	c6	4. Lc6 #	
1 ... Dx e5	2. Sd2+	Kx d4	3. Tc4+ !!	Lx c4	4. Sdf3 #	(4. Sb3?)
			3 ...	Sx c4	4. Sb3 #	(4. Sf3?)
1 ... Lx d4	2. Sg5+	Kx e5	3. Te6+ !!	Lx e6	4. Sg3 #	(4. Sf7?)
			3 ...	Sx e6	4. Sf7 #	(4. Sf3?)

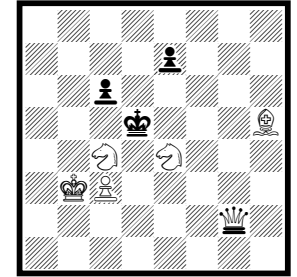

12 + 11 = 23 # 4

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0168 О. С. Файзулін (Київ)

1. Sg3?	Kc5!	1 ... Ke6	2. Dc6 #			
1. Kb4?	Ke6!	Загроза	2. Sc5, Sg5 #	1 ... c5+	2. Sc5 #	
				1 ... e5	2. Lf7 #	
1. Lf3?	Ke6!	1 ... e6	2. Dd2 #	1 ... c5	2. Sg5 #	
		1 ... e5	2. Dg8 #			
1. Df3!	Цугцванг	1 ... e6	2. Dd3 #	1 ... Ke6	2. Sc5 #	
		1 ... e5	2. Lf7 #	1 ... c5	2. Sg5 #	

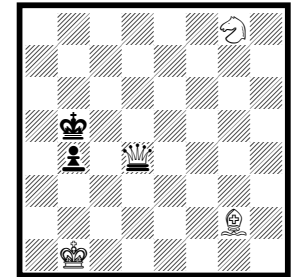

6 + 3 = 9 # 2 vvv

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0169 І. Я. Новінський (Львів) і О. С. Файзулін

1. Se7!	Цугцванг	1 ... Ka4	2. Lc6+	Ka5	3. Da7 #
			2 ...	Kb3	3. Dd3 #
			2 ...	Ka3	3. Db2 #
		1 ... Ka5	2. Da7+	Kb5	3. Lf1 #
		1 ... Ka6	2. Db4	Ka7	3. Db7 #
		1 ... b3	2. Lf1+	Ka5	3. Sc6 #

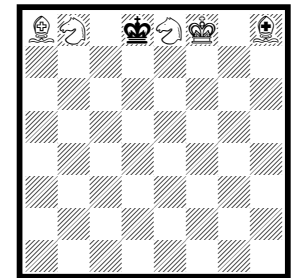

4 + 2 = 6 # 3

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0170 М. Р. Костылев (Рыбинск, Россия)

1. Sa6 (A)?	Kd7!	1 ... Kc8	2. Lc6 (B)	Kd8	3. Lf6+	Kc8	4. Sd6 #
1. Lc6 (B)!		1 ... Kc8	2. Sa6 (A)	Kd8	3. Lf6+	Kc8	4. Sd6 #

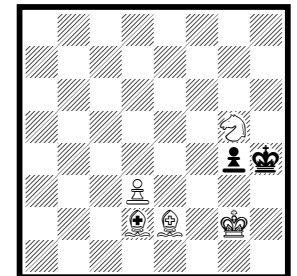

5 + 1 = 6 # 4 v

==== Друкується вперше ===== Original ===== Публікується вперше =====

№ 0171 М. Р. Костылев (Рыбинск, Россия)

Початкова гра:	1 ... g3	2. Sf3+	Kg4	3. Sd4+	Kh4	4. Sf5 #
		2 ...	Kh5	3. Se5+	Kh4	4. Sg6 #
1. Se6?	Kh5!					
1. Sh7?	Kh5!?	2. Sf6+?	Kg6!	2 ... Kh4	2. Sg4	Kh5
				3. Se5+	Kh4	4. Sg6 #
1. Sf7!	Цугцванг	1 ... Kh5	2. Se5	Kh4	3. Sg4	Kh5
					4. Se5+	Kh4
						5. Sg6 #

5 + 2 = 7 # 5 *v ...